

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 102

Viherpalveluohjelma avoimet viheralueet 2026-2035

TRE:777/10.03.04/2026

Valmistelija / lisätiedot:
Viinanen Marika

Valmistelijan yhteystiedot

Kaupunginpuutarhuri Timo Koski, puh. 050 345 7568 ja viherasiantuntija
Kirsi Mäntysaari-Ukkola, puh. 044 423 5778, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Jonna Koivumäki, puh. 040 124 1626, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Nurminen Mikko, Johtaja

Päätösehdotus

Viherpalveluohjelma avoimet viheralueet 2026-2035 hyväksytään ohjeellisena avoimien viheralueiden suunnittelun ja kunnossapidon kehittämisen ohjelmana.

Perustelut

Luonnon monimuotoisuuden tilan määrätietoinen parantaminen on yksi Tampereen strategian 2030 tavoitteista. Avoimet viheralueet eli niityt ja maisemapellot luovat niittyverkoston, joka on merkittävä osa viherverkostoa siniverkoston rinnalla. Niittyverkosto muodostaa tärkeän avointen elinympäristöjen ekologisen verkoston. Niittyverkoston nykytilanteen määrittely ja tavoitteellinen kehittäminen ovat keskeisiä keinoja kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Niityt ovat parhaimmillaan erittäin runsaslajisia elinympäristöjä, mutta samalla nämä lajirikkaat luontotyypit ovat myös uhanalaisia. Osa kaupungin niittyalueista omaa merkittäviä kulttuurihistoriallisia arvoja ja maisemakuvallisen merkityksen. Ne toimivat myös tärkeinä ja monipuolisina virkistysalueina rakennetussa ympäristössä.

Tampereen kaupunki on kehittänyt suunnitelmallisesti niittyalueiden luonnon monimuotoisuutta vuodesta 2010 lähtien.

Viherpalveluohjelmassa avoimet viheralueet 2026–2035 painopiste on verkostotason kehittämissuunnitelmassa. Niittyjen kunnossapidon ohjaamiseksi on määritetty uudet hoitotapaohjeet ja hoidon periaatteet. Ohjelma on laadittu avoimien viheralueiden kunnossapidon ohjenuoraksi sekä maankäytön ja yleisten alueiden suunnittelun tueksi. Tavoitteena on vaalia ja vahvistaa niittyverkoston ekologisia, maisemallisia ja virkistyksellisiä arvoja sekä varmistaa ja parantaa verkoston kytkeytyneisyyttä. Verkostotarkastelun ja ajantasaisen kunnossapitoluokituksen kautta resursseja voidaan kohdentaa

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

arvokkaiden ja verkoston kannalta tärkeiden kohteiden kehittämiseen. Maisemapellot ovat mukana ohjelmatyön verkostotarkastelussa ja haitallisten vieraslajien torjunnan ohjeistuksessa, muilta osin peltojen hoitoa ohjaa erillinen viljelysuunnitelma.

Tämän työn keskeinen osa on niittyverkoston nykytilan ja kehittämissuunnitelman paikkatietotarkastelut. Työssä keskitytään kaupungin tärkeimpien niittykeskittymien ja niiden välisten yhteyksien tunnistamiseen ja kehittämiseen. Tarkastelutasona on kantakaupungin laajuinen verkostotaso, joten työssä tuotetuilla kartoilla esitetyt merkinnät ovat yleispiirteisiä ja ohjeellisia.

Suunnitellut toimenpiteet kohdistuvat Tampereen kaupungin omistamille alueille, pääasiassa asemakaavoitetuilla viheralueilla sijaitseville niittyalueille (A-kunnossapitoluokat). Karttatarkasteluiden aluerajaus on tehty Tampereen kantakaupungin vaiheyleiskaavan mukaisella rajauksella. Teiskon, Kämmenniemen ja Nurmi-Sorilan maaseutualueet eivät toistaiseksi ole mukana tarkastelussa, mutta on toivottavaa, että aluerajasta voidaan laajentaa tulevaisuudessa avoimien viheralueiden ohjelmatyön päivitysten yhteydessä.

Työn tilaajana on Tampereen kaupungin Viheralueet ja hulevedet -yksikkö, ja työ on laadittu vuosina 2024-2026. Ohjausryhmässä on ollut mukana 13 kaupungin edustajaa sekä konsulttina toimineen WSP Finlandin edustajat. Ohjausryhmätyöskentelyn lisäksi työn aikana järjestettiin kunnossapidon kehittämisen ja niittyverkostosuunnitelman sisäiset teematyöpajat laajennetuilla työryhmillä.

Työn alkuvaiheessa tehtiin asukaskysely, jossa kartoitettiin asukkaiden ja alueiden käyttäjien näkemyksiä niittyjen ja maisemapeltojen nykytilasta sekä kehittämistoiveita tulevaan. Lisäksi sidosryhmille järjestettiin työpaja niittyverkostosuunnitelmasta keväällä 2025. Koonti asukaskyselyn ja sidosryhmätyöpajan tuloksista on esitetty luvussa 5, ja laajempi yhteenveto asukaskyselystä on raportin liitteessä 5.

Kaupungin niittyverkoston nykytilan paikkatietoaineistojen tarkasteluissa tunnistettiin niittyjen, maisemapeltojen ja muiden avointen alueiden lisäksi niittyverkoston tukialueita eli alueita, jotka voivat välillisesti tukea varsinaisia niittyjä. Niittyverkoston arvokohteiden määrittelyssä huomioitiin myös alueen luonto-, maisema- ja kulttuuriarvot luokiteltujen arvokohteiden osalta. Analyysien pohjalta laadittiin paikkatietopohjainen niittyverkostosuunnitelma. Työssä on hyödynnetty Helsingin kaupungin käyttämiä niittyverkoston käsitteitä ja luokitteluperiaatteita. Avoimiin alueisiin liittyvän sanaston vakiinnuttamiseksi työssä on pyritty käyttämään samoja käsitteitä kuin julkaisussa Perinnekehoista kaupunkiniittyihin – Helsingin niittyverkoston kehittäminen (2021). Luokitteluperiaatteita on osittain yksinkertaistettu ja muokattu vastaamaan Tampereen tilannetta. Niittyverkoston luokittelu on käsitelty luvussa 4, samoin kuin karttatarkasteluissa käytetyt paikkatietoaineistot.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Paikkatietotarkastelun tueksi kerättiin myös maastohavaintoja kahtena kesänä. Kesän 2024 maastokäynnit kohdentuivat arvoniityille, koonti maastohavainnoista on esitetty luvussa 4. Kesän 2025 käynnit kohdentuivat niittyverkoston kriittisille kohteille sekä hoitotapaohjeiden testikohteisiin. Koonti 2025 maastohavainnoista on esitetty luvussa 5. Työkokonaisuuteen liittyy myös arvoniityille laaditut kohdekohtaiset hoitosuunnitelmat, jotka tulevat luettaviksi kaupungin internetsivuille. Arvoniityistä laadittiin kasvillisuusselvitys hoidon suunnittelun pohjaksi. Työn loppuvaiheessa arvoniityiksi nostetulle kolmelle uudelle kohteelle laaditaan hoitosuunnitelmat vuonna 2026. Arvoniittyjä on yhteensä viisitoista erillistä kohdetta.

Kaupunkilaisilla ja kaupungin hallintokunnilla oli mahdollisuus antaa palautetta ohjelmaluonnoksesta. Viherpalveluohjelma liitteineen oli nähtävillä Tampereen kaupungin verkkosivuilla 16.2.2026–2.3.2026. Viesti nähtävillä olosta toimitettiin sovitusti sidosryhmille. Työstä saatiin kaksi kirjallista palautetta yksityishenkilöiltä. Ensimmäisessä palautteessa toivottiin niittyaluetta Käpysenpuistikoon Käpylään. Toisessa palautteessa nostettiin esiin Villilän ja Raholan rantojen luonnontilaisuus ja suojeluun ottaminen sekä mikromuovit luonnossa. Kunnossapitoluokitukseen tehdään muutoksia tarpeen mukaan ja päivityksiä tehdään jatkuvasti. Palautteiden pohjalta käydään kesällä 2026 edellä mainituissa kohteissa ja mahdolliset kunnossapitoluokituksen muutokset tehdään kohdekäynnin perusteella. Tämän työn aikana vuosina 2024–25 on kunnossapitoluokituksen muutoksilla muodostettu uusia niittyjä noin 5,5 hehtaaria. Palautteet eivät tässä vaiheessa aiheuta muutoksia viherpalveluohjelmaan.

Toimivalta: Hallintosäännön 22 §:n mukaan yhdyskuntalautakunnan tehtävänä on järjestää kaupunkirakenteen kehittämistä kokonaisuutena, kaupunkisuunnittelua, rakentamista ja ylläpitoa koskevat palvelut sekä viranomaispalvelut. Lautakunnan tehtävänä on vastata kestävän kaupunkikehityksen ja ympäristöpolitiikan linjausten ja sitoumusten koordinaatiosta, toimeenpanosta, hankkeistamisesta ja seurannasta sekä rakennusjärjestyksen hyväksymistä koskevista valmistelutehtävistä.

Tiedoksi

Timo Koski, Kirsi Mäntysaari-Ukkola, Kaisa Rantee, Kaarina Kyllönen, Anni Nousiainen, Eeva Punju, Katri Laihosalo, Maija Pakarinen, Katarina Surakka, Mirkka Katajamäki, Marika Viinanen, Jutta Lajunen, Kimmo Myllynen, Pia Hastio, Hanna Montonen, Petri Kujala (Tampereen Infra Oy) ja nimellään palautteen antanut

Liitteet

- 1 Liite Yla 28.4.2026 Viherpalveluohjelma avoimet viheralueet 2026-2035, raportti
- 2 Liite Yla 28.4.2026 Viherpalveluohjelma, raportin liite 1, Niittyverkoston nykytila, kartta

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

3 Liite Yla 28.4.2026 Viherpalveluohjelma, raportin liite 2, Niittyverkoston kehittämissuunnitelma, kartta

4 Liite Yla 28.4.2026 Viherpalveluohjelma, raportin liite 3, Niittyverkostosuunnitelma palvelualueittain, kartta

5 Liite Yla 28.4.2026 Viherpalveluohjelma, raportin liite 4, Esimerkkiote toimenpidetaulukosta

6 Liite Yla 28.4.2026 Viherpalveluohjelma, raportin liite 5, Yhteenveto asukaskyselyn tuloksista

Nähtävilläolo ja tiedoksianto asianosaiselle

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 4.5.2026 kaupungin internetsivuille www.tampere.fi

Päätös on lähetetty sähköpostilla 4.5.2026

Tampere
04.05.2026

Jonna Koivumäki
Hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§102

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

- vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
- virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
- etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)